

RUD Limburg Noord op KOERS naar de Omgevingswet.

Inhoud

1. Aanleiding	3
1.1 Doelen van de Omgevingswet	3
1.2 De Omgevingswet in onze regio	4
2. Vertrekpunt RUD LN: missie en visie	5
2.1 De ambitie van de RUD LN richting Omgevingswet 2021	6
2.2 Hoe bereidt de RUD LN zich voor op de Omgevingswet?	7
3. Projecten	7
4. Financiële consequenties	8

1. Aanleiding

In 2013 is de RUD Limburg Noord (RUD LN) gestart als netwerk. In de eerste fase is gewerkt aan het optimaliseren van de samenwerking in netwerkverband, waarna 2017 is gebruikt om de RUD LN om te vormen naar een gemeenschappelijke regeling, omdat dit wettelijk verplicht is per 1 januari 2018. Daarnaast is in 2018 ook grotendeels een nieuw bestuur aangetreden na de gemeenteraadsverkiezingen dit jaar.

Op 1 januari 2021 treedt naar verwachting de Omgevingswet in werking. De Omgevingswet zorgt voor een enorme stelselherziening voor alle wetgeving die betrekking heeft op de kwaliteit van de fysieke leefomgeving. Deze stelselherziening vraagt een grote voorbereiding voor alle overheden in Nederland en daarmee ook voor onze regio en de RUD LN. De Omgevingswet heeft consequenties voor de manier van werken, de cultuur, bedrijfsvoering, werkprocessen en ICT. Om als RUD LN zo goed mogelijk voorbereid te zijn op de Omgevingswet is het van belang om koers te bepalen hoe de RUD LN dit vorm en inhoud geeft. Waar staat de RUD LN na de invoering van de Omgevingswet en welke opgaven liggen er om daar te komen? Tot slot wordt in deze notitie een passende ambitie verwoord die Omgevingswet bestendig is.

In juli 2018 is de invoeringswet Omgevingswet aangeboden aan de tweede kamer. Deze invoeringswet gaat vooral over juridisch-technische aspecten om de overgang van het huidige wettelijke stelsel naar de nieuwe wet goed te laten verlopen. Via de Invoeringswet zal het bestaande recht dat 'opgaat' in de Omgevingswet worden ingetrokken, zal er een regeling voor het overgangsrecht zijn opgenomen. En bevat het een 'inhoudelijk' deel, waarin zowel beleidsneutrale als beleidsinhoudelijke aanpassingen van de Omgevingswet worden doorgevoerd.

1.1 Doelen van de Omgevingswet

In artikel 1.3 van de Omgevingswet staat verwoord wat het kerndoel van de wet is;

“Deze wet is, met het oog op duurzame ontwikkeling, de bewoonbaarheid van het land en de bescherming en verbetering van het leefmilieu, gericht op het in de onderlinge samenhang:

- a. Bereiken en instandhouden van een veilige en gezonde fysieke leefomgeving en een goede omgevingskwaliteit, en*
- b. Doelmatig beheren, gebruiken en ontwikkelen van de fysieke leefomgeving ter vervulling van de maatschappelijke behoeften.”*

Daarbij is een belangrijk kenmerk de verbinding tussen de kwaliteit van de leefomgeving en het gebruik ter vervulling van maatschappelijke behoeften, waaronder ook de economische behoeften.

Met de Omgevingswet beoogt de wetgever het onderstaande te bereiken:

- Het verbeteren van de inzichtelijkheid, de voorspelbaarheid en het gebruikersgemak;
- Het bevorderen van de samenhang, met een integrale benadering;
- Het versnellen en het verbeteren van de besluitvorming;
- Het vergroten van de bestuurlijke afwegingsruimte.

Door deze integrale benadering worden de thema's milieu, veiligheid en gezondheid meer met elkaar verbonden als kaders voor ruimtelijke ontwikkelingen.

De wetgever wil daarnaast met de Omgevingswet bevorderen dat de gebruiker, denk hierbij aan de ondernemer, initiatiefnemer en de burger centraal staan in het gehele traject. Daarbij zijn de onderstaande uitgangspunten benoemd:

- Mogelijk maken
- Participeren
- Faciliteren

- Ontwikkelen
- Samenwerken
- Van 'nee tenzij, naar ja mits

1.2 De Omgevingswet in onze regio

Zoals in de inleiding al is aangegeven betekent de invoering van de Omgevingswet behoorlijk wat voor de uitvoering van de VTH-taken in het fysieke domein. De gemeenten hebben de regie over het proces van implementatie van de omgevingswet. De primaire verantwoordelijkheid voor de omgevingsvisie en het –plan liggen daar. De RUD LN wil in gezamenlijkheid met de partners de verantwoordelijkheid nemen voor het op orde hebben van de VTH-processen en de gemeenten in onze regio ondersteunen bij de totstandkoming van het omgevingsloket. De belangrijkste vraag die vervolgens naar boven komt, is of onze regio op 1 januari 2021 gereed is voor de eerste aanvraag die binnen gaat komen. En niet alleen voor de aanvraag maar ook voor de gezamenlijke afhandeling door gemeenten en andere ketenpartners.

De partners vinden elkaar nu ook al in diverse incidentele en structurele overlegvormen en gremia in de opmaat naar de Omgevingswet. Ze delen kennis en goede voorbeelden en bevragen elkaar op rol, verantwoordelijkheden en uitgangspunten. Tegelijkertijd zijn partners zoekende wat ze aan elkaar te bieden hebben en hoe men elkaar kan versterken bij de opgave om van de Omgevingswet een succes te maken. Het is dus van belang als RUD LN duidelijkheid te geven over rol en positie binnen de regio.

De Omgevingswet vraagt in het uitvoeringsspoor onder andere het volgende:

- Aanpassing van het proces van vergunningverlening, toezicht en handhaving
- Aanpassing van de informatiesystemen om overeenkomstig het DSO te kunnen werken
- Verandering houding en gedrag medewerkers,
 - o denken in mogelijkheden (van 'nee tenzij, naar Ja, mits')
 - o denken vanuit een Omgevingsvisie ("wat willen we in onze gemeente/onze regio") en van daar uit de omslag maken van "het uitvoeren van regels" naar "het leveren van een bijdrage aan het oplossen van maatschappelijke vraagstukken"

Naast deze zaken is het belangrijk om regionaal goed in beeld te krijgen op welke punten spanning zit tussen enerzijds eventueel gewenste harmonisering en 'level playing field' voor bedrijven en anderzijds de mogelijkheden tot maatwerk. Hierbij is het ook van belang wat de afspraken zijn tussen VNG en het ministerie. Maatwerk betekent in veel gevallen meerwerk en dat kan extra geld kosten. Een afweging die lokaal gemaakt zal moeten worden. De RUD LN moet als opdrachtnemer dan voor 1 januari 2021 inzichtelijk hebben wat de extra kosten zijn voor maatwerk.

We gaan allereerst in op het vertrekpunt van de RUD LN om vervolgens naar de ambitie van de RUD te kijken en tot slot welke projecten we moeten oppakken om in onze regio klaar te zijn voor de Omgevingswet.

2. Vertrekpunt RUD LN: missie en visie

De basis van waaruit we vertrekken is het beslisdocument van de GR RUD LN zoals we dat in december 2017 bij de vorming van de GR hebben vastgesteld.

In het beslisdocument zijn de missie, visie en kernwaarden van de RUD LN als volgt beschreven:

Missie

De deelnemers aan de RUD LN hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid om de kwaliteit van dienstverlening aan burgers, bedrijven en belanghebbenden te verbeteren bij de uitvoering van VTH-taken en de kwaliteit, veiligheid en gezondheid van de leefomgeving te verbeteren.

Visie

De RUD LN is een innovatieve, slagvaardige en efficiënte organisatie, die bijdraagt aan de verbetering van de kwaliteit, gezondheid en veiligheid van de leefomgeving en aan de verbetering van de dienstverlening aan burgers en bedrijven. De dienstverlening wordt o.a. verbeterd door:

1. Een 'level playing field' (gelijke benadering en behandeling onder de RUD LN)
2. Minder toezichtlasten door efficiënte en innovatieve toezichtmethoden

De GR RUD LN is een flexibele organisatie die zich verhoudt tot de ontwikkelingen in de omgeving.

Door het netwerkarakter is de organisatie flexibel en kan de taakuitvoering dicht bij de burger plaatsvinden. Dit maakt het organisatieconcept toekomstbestendig. Belangrijke waarden van de organisatie zijn:

- Betrouwbaar
- Uniformiteit voor burgers en bedrijven
- Dienstverlenend
- Deskundig
- Bestuurlijk sensitief
- Gericht op samenwerking

De RUD LN is de partner in de regio die aan de lat staat voor de uitvoeringstaken op het gebied van vergunningen, toezicht en handhaving in de fysieke omgeving en is daarmee een belangrijke (keten)partner voor de implementatie van de Omgevingswet. De RUD LN is niet beleidsmatig met de Omgevingswet aan de slag en stelt ook geen omgevingsvisie en -plan vast. De RUD LN is in de huidige fase vooral uitvoerend en faciliterend en sluit als ketenpartner aan bij de regionale overleggen en initiatieven in het proces dat partners op weg naar de Omgevingswet doorlopen.

2.1 De ambitie van de RUD LN richting Omgevingswet 2021

De basis van waaruit we vertrekken is zoals al eerder aangehaald het beslisdocument van de GR RUD LN zoals we dat in december 2017 bij de vorming van de GR hebben vastgesteld. In dit beslisdocument hebben we als RUD LN de ambitie vastgesteld dat alle partners per 1 januari 2020 het volledige WABO-brede pakket inbrengen. De ontwikkelingen rondom de Omgevingswet vragen echter om een herijking van deze ambitie, omdat per 1 januari 2021 de WABO opgaat in de Omgevingswet. Het voorstel is dan ook om de ambitie aan te passen aan de op handen zijnde Omgevingswet.

De vernieuwde ambitie van de RUD LN:

De RUD

- wil een vanzelfsprekende deskundige partner in de regio zijn voor het bereiken van de (kern)doelen van de Omgevingswet;
- zit bij de partners aan tafel en werkzaamheden worden in gezamenlijkheid uitgevoerd. De RUD kan daarbij flexibel inspringen op veranderende behoeften vanuit haar deelnemers;
- groeit van de uitvoeringsdienst zoals we nu zijn naar dé omgevingsadviseur in brede zin binnen onze leefomgeving, die input levert aan beleid, vergunningverlening, toezicht en handhaving en tot slot procesoptimalisatie. Dit met een organisatievorm die passend is bij de beschreven rol. De inhoud van het werk en te leveren kwaliteit is daarbij altijd leidend;
- voert uit op een ondernemende, innovatieve, betrouwbare én uitdagende manier.

Kansen

Kansen om de rol van de RUD in te vullen en waarde toe te voegen liggen binnen de onderstaande aandachtsvelden:

Werkproces

Samen werken aan een "nieuwe" klantbenadering met onderwerpen als een meer proactieve intake (ophalen, gebaseerd op vertrouwen, klant specifieke wensen, klantreizen, wijze van meten van draagvlak voor een initiatief in de omgeving etc.)

Ontwerpen en vastleggen van gezamenlijk proces, informatiestromen en te gebruiken systemen (EVA). Voor de Klant moet het niet uitmaken waar men in de regio terecht komt. Er is immers een digitaal omgevingsloket aan de voorkant.

De rol met betrekking tot vergunningverlening toezicht en handhaving gaat meer naar de voorkant in processen. Processen en beslistermijnen worden verkort van 26 naar 8 weken. Dat betekent een grotere inspanning van alle partijen (bevoegd gezag, aanvrager én omgeving) aan de voorkant. Meer meedenken met initiatiefnemers en meer adviseren. De gemeente is en blijft het eerste aanspreekpunt (omgevingsloket) voor inwoners en bedrijven. Met het oog op de integraliteit (bouwen, RO en milieu) is de huidige organisatievorm van de RUD LN uitermate geschikt om invulling te geven aan deze rol.

Level playing field

Door regionale afspraken en invulling aan werkprocessen creëren we gelijke behandeling voor inwoners en bedrijven bij omgevingsvraagstukken. Hierbij is aandacht voor het maatwerk dat in elke gemeente gegeven kan worden.

Efficiency

Door versnipperde kennis, ervaring en capaciteit te bundelen wordt op de juiste plek expertise, kennis en kunde ingezet.

Opleidingsplan

We inventariseren de voor de Omgevingswet benodigde opleidingsbehoefte die gewenst is voor de uitvoering van de RUD LN taken en vertalen dit naar een opleidingsplan. De RUD academie verzorgt de opleidingen.

Voor de benodigde competenties wordt de landelijke lijn gevolgd. Wij zijn daarbij scherp op de uitvoerbaarheid van in opdracht te nemen werkzaamheden bij mogelijke toekomstige grote verschillen in doelen, normering en regels en de competenties die dit vraagt.

Ontwikkelingen in relatie tot de Omgevingswet

Naast bovengenoemde kansen spelen er de volgende ontwikkelingen waarvan duidelijk is dat deze van invloed zijn op het fysieke domein maar waarvan de mate van invloed vooralsnog onduidelijk is. vooralsnog:

Kwaliteitsborging bouwen

Het is nog steeds onduidelijk of, hoe en wanneer de Wet private Kwaliteitsborging voor bouwen wordt geïmplementeerd. De ontwikkelingen worden door de RUD gevolgd. Zoals het nu lijkt wordt de wet gelijktijdig met de Omgevingswet ingevoerd.

Volgende versie landelijke kwaliteitscriteria (3.0)

In navolging van de KC2.1 en de te verwachten update 2.2 in het 2^e kwartaal van 2019 zal met de inwerkintreding van de Omgevingswet de KC3.0 worden vastgesteld. De belangrijkste wijziging in deze versie is toevoeging van benodigde competenties bij de verschillende deskundigheidsgebieden.

2.2 Hoe bereidt de RUD LN zich voor op de Omgevingswet?

Op dit moment sluit de RUD LN aan bij regionale werkgroepen rondom beleidsvorming van de Omgevingswet. Daarbij wordt de koppeling gemaakt met de uiteindelijke uitvoering.

De RUD LN neemt zowel landelijk, regionaal als lokaal deel aan tal van werkgroepen. Regionaal zijn er twee werkgroepen actief, 1 in noord en 1 in midden. Belangrijk doel van deelname is om vanuit het uitvoerende perspectief een bijdrage te leveren aan de beleidsmatige keuzes. Inmiddels is namens Beesel een bestuurlijk trekker aan de slag gegaan om regionale samenwerking te organiseren. Lokaal is tot slot de RUD LN vertegenwoordigd via de medewerkers in de verschillende projecten/programma's. De volgende stap die we gaan zetten is om in gezamenlijkheid de uitvoering klaar te stomen voor de Omgevingswet. Dit doen we door verschillende projecten op te starten en te faciliteren. In hoofdstuk 3 geven we invulling aan de deze projecten.

3. Projecten

Wat gaan we gezamenlijk met onze (keten)partners doen? We zien een aantal concrete projecten/zaken waar de RUD LN in participeert. De lijst van projecten kan worden aangevuld met zaken die bij individuele partners zijn/worden opgepakt en die regionaal interessant zijn om aan te sluiten.

Projecten is een hoofdstuk dat de komende periode verder vorm en inhoud krijgt. Hier staan de belangrijkste hoofdthema's benoemd. De implementatie van EVA is overigens al in volle gang, hiervoor is een provinciale projectorganisatie opgezet.

Inrichten werkprocessen na omgevingsloket

Wat is het doel?

Met de komst van de Omgevingswet komt ook de ontwikkeling van het DSO (digitale stelsel omgevingswet). Dit is niet alleen een nieuwe applicatie implementeren maar ook een herijking van de werkprocessen.

Acties:

Implementatie EVA

De komende anderhalf jaar implementeren we EVA in onze regio. Dit betekent dat we het backoffice systeem digitaal zo inrichten dat we klaar zijn voor de omgevingswet en het omgevingsloket. Een onderdeel van de implementatie is de herijking van de werkprocessen.

Pilots opstarten in de regio

Wat is het doel?

Onder het motto leren doe je door te doen een proces doorlopen waarbij we werken in de lijn van de Omgevingswet. Tegen welke knelpunten lopen we aan zowel procesmatig als juridisch.

Op dit moment worden een aantal pilots geïnitieerd bij partners, contacten zijn gelegd om te kijken in hoeverre de RUD LN participeert.

Acties:

Inventariseren welke onderwerpen zich lenen voor het leren door te doen?

Inventariseren welke initiatieven er al zijn in de regio (input gemeenten)

In samenspraak met partners kijken wie namens RUD LN kan participeren in de pilots

Medewerkers klaar voor de Omgevingswet

Wat is het doel?

In gesprek zijn en gaan met medewerkers om met elkaar te kijken waar de ontwikkelpunten liggen om klaar te zijn voor de Omgevingswet en de KC 3.0

Acties:

Quikscan 'Klaar voor de Omgevingswet'

Ervaring pilot luchtwassers gebruiken/omzetten naar vervoltrainingen.

Doorontwikkeling VTH dashboard, Ditkanik.Nu, EVP/EVC actualisatie

Eigen mensen opleiden / train de trainer. Proactief maar ook aansluiten bij gemeentelijke initiatieven.

4. Financiële consequenties

Vooralsnog heeft de implementatie van de omgevingswet geen financiële gevolgen op RUD LN niveau. Partners participeren namens de RUD LN in werkgroepen en projecten. De partners hebben in de eigen begrotingen de implementatie van de Omgevingswet opgenomen.